

Elfizetési árak:

Egész évre 10.— Ft
Félévre 5.— „
Negyedévre 2.50 „
Egy óra 1.— „
Egyes szám 4 kr.

Megjelenik minden-
nap, vasárnap kivé-
tülével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜ PÁRT KÖZLÖNYE

Szerkesztőség és

Kiadóhivatal:

Főpiac, a város-
szállás szemből.

Hirdetések:

Egy hasábon petti-
sorokint 5 kr-ával
számítanak.

A börzelovagok adója.

Debreczen, május 6.

(K—sz.) A Széll-kormány, a melyet méltán nevezhetünk a reformok miniszteriumának, ismét egy vívmánnyal lépett a képviselőház elé, mikor a pénzügyminiszter a börzeadóról szóló törvényjavaslatot benyújtotta. — Vívmánynak mondjuk ezt s kétségkívül az, mert benyújtását az igazságosabb, a helyesebb közgazdasági politika kezdetének, a nemzetközi tőke főnhéjazó hatalmaskodása ellen küzdők vívmányának kell tekintenünk.

A képviselőház alig érdeklődött ez esemény iránt, úgy szólván észre sem vette. Pedig tapsot és éljen-kiáltást érdemelt volna, mert ezzel az ország egy régi és sokat hangoztatott óhajta teljessült. Meglehet, hogy a honatyák éppen azért nem fejezték ki lelkesedésüket ez ünnepélyes pillanatban, mert ismerve a kormányelnök jelszavát, e ténykedésben is a jog, törvény és igazság immár napirenden tapasztalható megtestesülését látták.

Minek mondjuk el újból, micsoda igazságtalanság rejlett abban, hogy míg a közönséges halandó megadóztatás nélkül öt forintos adás-vételt sem csinálha-

tott: addig a börzeáner ugyanannyi milliós üzleteket köthetett, vagy százazreket nyerhetett anélkül, hogy az állammal szemben le kellett volna rónia óriási üzleteiből származó kötelezettségét.

És mi ez új törvényjavaslatnak annál is inkább örülünk, mert mi a börzeadóban sokkal többet látunk a pusztá adónál. Mi e törvényjavaslatnak jelentőségét inkább abban keressük, hogy megszünteti egyrészt a börzének kiváltságos helyzetét, másrészt le fogja rántani a leplet idővel a börzére kötött ügyletekről is, úgy, hogy előbb-utóbb világosság lesz a kulisszák mögött s mindenki tisztában lesz azzal az eljárással és — hogy úgy mondjuk — közgazdasági hadviseléssel, a melyet a börze lovagjai egymás között, de — sajnos — legtöbbször a népek s főképp a vidéki nép anyagi jóléte ellen folytatnak.

Mihelyt egyszer valamit megadóztatnak, már megvan a garancia az iránt, hogy az adó-objektum alapos tanulmány tárgya lesz. S a börzénél nem kell egyéb, mint azoknak az adatoknak a beszerzése, a melyek alapjai az adónak. Szóval, hogy miben hány ügylet köttetik s mily összeg erejéig. Ez adatok birtokában aztán nem lesz nehéz megállapítani

azt, hogy vajjon tisztességes-e a börze szelleme, vagy sem; törvényes üzleteket kötnek-e ott, vagy sem?

Elég lesz csak egy pillantást vetni az említett adatokra s mindenki meg fogja tudni: piac-e a börze, vagy házardjátékosok gyülekező helye? Mert akkor ki lesz mutatható: mily arányban áll az effektív üzlet a differenciális ügyletekkel.

Ez adatok eddig a börze kulissza-titkai voltak s csak nagyon végzetes következményekkel kapcsolatos esetekben lehetett kimutatni, hogy több darabot adtak el, mint a mennyi bizonyos címetből egyáltalán létezik, s hogy inkább a különbözeti játék, mint a reális üzletkötés a börze-lovagok czélja.

Meglehet, hogy ez adatoknak a beszerzése eleinte sok nehézségbe fog ütközni, s hogy abban a börze-lovagok nem igen fogják támogatni a törvény végrehajtóját. Ez azonban minket nem igen aggaszt, mert a magyar fináncznak a szeme nagyon éles, s ha az kezd el nyomozni: bizony végére is jár a dolognak. Nincs az a sűrű börze-fátyol, amely a mi finánczunk szeme elől valamit el tudna takarni.

Ezért örülünk mi ennek a

TARCZA

Szülőföldem.*

Irta: **Oláh Károly.**

Miért szeretlek téged oly nagyon,
Miként a napban fény a meleget,
S miként a hajnalesillag szereti
A holdat, melynek kísérője lett?

Mint a szeliden biztató remény
Az erdők és mezők zöld bársonyát,
Melynek vánkossai közt született
És él gyönyörben századokon át . . .

Miért szeretlek téged oly nagyon,
Mint a boldog szerelem szereti
Bölcsőjét a tenger kék habjait,
Ahol születtek örök élvei?

Azért-é, — mert multad fénye ma is
Tisztán ragyog jellemvonásaidon?
S mert szenvedések gyöngy szeméből
Nőttél a rónán, mint erény — Sion?

Azért-é, — mert oly sok vihar között,
Melyet török, tatár zudita rád:

* Ezen szép és a mi a városunkat oly meleg szívvel dicsérő költeményt néhai Oláh Károly, Debreczen sz. kir. város jeles tollu főjegyzője írta negyven évvel ezelőtt. Örökösai szívességéből közöljük a szép képekben gazdag poémát. (Szerk.)

A szent becsület drága ékkövét
Órizetlen, — mentetlen nem hagyád!

Azért-é — mert szíved verése is
A hon szívével együtt lüktetett
Baj és öröm közt; s elváhatlanul
Egygyé forrott létével életed?

Azért-é, — mert jövődre a remény —
Mint tűz között megtisztult színezüst
Fénypillantása — imigy mosolyog:
„A nap minden sötét felhőt leküzd!”

Fiaidat, — miként a pelikán —
Ha kell, tápláld saját véreden:
Oh! hogyan szeretnélek én tehát,
Édes szülőföldem, nagy Debreczen.

Az anya.

Irta: **Márkus József.**

. . . A férj lekapta a falról a forgópisztolyt és egy tekintetre sem méltatva az elvetemült asszonyt, a ki halálos rémületében a pamlag egyik sarkában gémberedett össze, neki szegezte a fegyvert a fiatalember mellének és rettentő hidegvérrel szólott:

— Ön öt perc múlva halott lesz uram!

A halál ilyen közel látván hideg gyöngyök verődtek ki az ifju homlokán.

— De nem akarok tulkegyetlen lenni bosszumban, — folytatá a férj. — Önnek egy öreg anyja van, a ki előtt az ön élete drágább saját szemefényénél. Megengedem, hogy néhány bucsusztót intézhessen hozzá. Üljön az íróasztalhoz és írja meg neki néhány szóban, a mit mentségére felhozni szükségesnek tart. De ne jusson eszébe valamiképp megkísérteni a menekülést, mert oly igazán, mint a hogy ön feldulta családi boldogságomat, abban a pillanatban, melyben ilyesmit észreveszek, megnyomom a kezemből levő fegyver ravaszát és ön megszűnt élni . . .

Az ifju daczosan hátravetette fejét s egy hős, — nem! egy gyermek vakmerőségével nézett a haláltrejtő eső mélyébe — és büszke halálmegvetéssel szólt:

— Semmi mondani valóm, uram. El-sütheti fegyverét!

II.

Ugyanebben a pillanatban feltárult az ajtó és a küszöbön egy asszony jelent meg fekete ruhában, hófehér hajjal.

Az ifju anyja volt.

Minden magyarázat nélkül, nyomban megértette a szemei elé táruló jelenetet és a rémület egy velőtrázó sikolyával a pisztoly csöve elé rohant, saját testével fedve a gyermekének testét.

— Minden hiába való, asszonyom, — szólalt meg kegyetlen bosszuszomjjal

törvényjavaslatnak, mert bizonyosnak látjuk, hogy ez előkészíti és bevezeti a börze teljes reformját, véget vetve a börze-lovagok garázdálkodásainak.

A mi vidékünk gazdáinak kétszeres oka van az örvendezésre, mert ők érzik, ők tapasztalták eddig a legérzékenyebben, hogy a börze lovagjai éppen nem különböztek a Monte-Carlóba zarándokló szerencse-lovagoknál, s miként azok, úgy ezek is azt a pénzt rakták zsebre, mely legtöbbször utolsó próbaként került a játékszenvedélyek asztalára.

Ismételve üdvözljük tehát a kormányt ez újabb vívmányért, s köszöntjük Lukács László pénzüminisztert, aki azt a Ház asztalára tette.

A börze megreformálása lassan fog menni, de meglesz!

Budapesti levél.

A „Debreczeni Ellenőr” számára írta:
Gróf Vay Sándor (D'Artagnan).

Május elsejével kezdődött a hét. A szocialisták ugyak veres, de békés lobogókkal kezükben tömött sorokban vonultak a köruton és Andrássy uton végig a Városligetbe. Ott megtartották a szokásos dikeziókat, melyre a szokás „Le a polgári társadalommal” képezte a refrént és a melyet végül a szokásos évésivás követett, mely alkalommal a nép, mely az imént még kenyeret kért, gulyást és sört fogyasztott a ligeti vendéglőkben.

Hogy a kenyérről szólok eszembe jut a „Panem et circenses.” Nos a ligeti május elsején nem hiányzott az utóbbi sem. Kórhinta, légesolnakázás, hullámvasut, műszinkör és egyéb test- és szellemi multságok bőven állottak a „felséges nép” rendelkezésére.

Sőt egy városligeti „muzsacsarnok” már hajnali négy órakor nyitotta meg kapuit és ide később el is látogatott még a „omme il faut” lipótvárosi is, ki ma

hat órakor reggel felkelvén, mindenben demokrata akart lenni. (Égy napig.)

A harminczas, meg a negyvenes években még a főrangú világ meg a nemesi osztály nagyban megünnepelte május elsejét.

Ezen a napon nyílt meg többnyire a budai Horváth-kert, a melynek reunói rendkívül látogatottak voltak akkoriban. Morelli híres zenekara játszott ott, a ki az volt a régi Pestnek, a mi Lannez meg később Strausz Bécsnek. Ott rendezték a tánczokat Kun Józsi, Almásy Zsiga, meg a Bondern testvérek, akkori társaság matadorjai és megforgatták bájos tánczosnőket a híres szép Zizányi lányokat, Takácsy Ilonkát és Orezy Lizit. Nagy divatban volt az is, hogy a szereplő mánás családok pompás fogatokon korán reggel kikocsikáztak a budai „Szép Juhászné”-hoz a napfelkeltét ott bevárni. Ma ennek már vége. Ez a május azonban arról lesz örökre nevezetes, hogy Ferenc Ferdinánd főherceg a trón örököse, először jött a magyar főurak közé. A Park-klub ragyogó ünnepe, melyet Széll Kálmán miniszterelnök rendezett a főherceg tiszteletére, sokáig emlékeztetőben marad minden jelenvoltnak.

A trónörökös nem győzte dicsérni a remek helyiséget, a mely az ötletes, zseniális Aczél Bélának valósággal még életében állított monumentuma. Itt megemlítjük, hogy a fáradhatatlan főúr most egy sport telep létesítésén fáradozik. Angol mintára, a testi erő edzésére, az egészség ápolására akarja ezuttal szoktatni a magyar népet. Bizonyára ez a sporttelep is a jóízű munkája lesz. A szezon különben már végét járja. Kapuzárasra került még színre Lovász Ferenc „Kukuska” című dalműve. Az opera határozott és nagy sikert aratott, melyben nagy része volt a poétikus szövegnek! Kaczér Margit, R. Hilgermann, Takács, Ney és Arányi ragyogtatták tehetségüket, a remek diszletek pedig valóban káprázatosak voltak. Még a felnőttek szórakoznak a tavaszban, addig a fiu- és leánydiákok ugyancsak készülnek a vizsgákra. A nőképző egyesület iskolája kezdte meg a vizsgákat, ezuttal igaz, hogy még csak a főzésből.

Talán ez a legszükségesebb tudomány is a lányoknál. Már az igaz, hogy

ebből prestantek elkészültek a leánykák. A nagy gantronomusok is meglehetettek elégedve azzal a pompás ebéddel, amelyet május negyediken végig ettek, fűszerezve a vezető hölgyek Rudnay Józsefné, Csiky Kálmánné, Szigethy Gyuláné és még többek elragadóan kedves vendégszeretetével. Az ebéd felett Rákosi Viktor és Kenedi Géza mondtak emelkedett hangú felköszöntőket. Az előkelő irókból álló társaság késő délutáni órákban oszlott csak szét. A sport is beköszönt. Az alagi előmeeting után jön az igazi, a pesti futtatások. Készülnek a nagyutak, de készülnek a totalizátor lelkes hívei is. Sok összetakargatott forint uszik el a csattogó masinán, sok háziasszony szűkebbre szabja a menage t, mert reméli, hogy a megspórolt konyhapénz dusan kamatoz a zöld mezőn. Csak szegény Bewarowszki nem gyönyörködik többé a stag esengetyűjében. Az alagi első verseny áldozata ott fekszik már ősei sirboltjában és mások foglalják el a tért. Versenyre készülnek a szárnyasló, a Peganis hívei is. Az akadémia nagy hete most következik. Ez a mi litteraturánk nehéz lovassága és bizony bizony az idén se nagyon mosolyog majd a szerencse a könnyebb lovasok, fenletoristák versírókra. Hidegek a rideg tudós urak, mintha csak az idej hideg tavaszt utánoznák. Mert hideg ez a tavasz és hiába kerül a sok legeslegújabb szecesszionista föllettelte.

Az asszonyok nem mutathatják be. A versenyek alatt több szalonban estélyekre is készülnek, az aranyifjúság ize litéül majd minden este apróbb tánczot rendez a Parkklubban. Csekonics Gyula és Iván grófok, az idej szezon matadorjai. Változnak az idők. Szapáry Pali, aki már Pál lett, bucsut mondott régi rendezői babérainak és sorok-ujfalusi kastélyban ringatja a Szapáry familia legfrissebb hajzusát, a kis Gézuskát. Ujra egy Szapáry Géza! Adja az Isten, hogy méltó legyen nagyapjához, a néhai kiváló magyar főúrhoz. De lassacskán megtelnek a többi kastélyok is, a versenyek után kiürül Budapest és a mánáspaloták kapualján csak a polgári kabátját felöltött vastag portás szundikál. A középosztály is megy Budapestre, Soroksárra — és porfelhők meg kácsatók közepette suggerálja magára, hogy nyaral.

a férj; bosszum nem ismer könyörületet. A csábítónak lakolni kell.

Az anya kétségbeesetten tördelte a kezét.

— Lehetetlen! — kiáltá. — Gyermekekem meghaljon? Elveszítsem a fiamat? Nem lehet! Az égi irgalomra, hallgasson meg!

A férj azonban meg nem indulva az anyai kétségbeesés láttán, dühtől szikrázó szemekkel mondá:

— Mit mondhatna, ön asszonyom, a mit még nem tudnék!? Szívemet pedig nem fogja ellágyítani: a csábítónak meg kell halni.

És újra felemelte fegyverét.

Az anya felordított és behunyva a szemét, szívére zárta gyermekét.

— Ne még! — kiáltá — Csak egy pillanatig ne még!

Aztán újra kinyitotta behunyott szempilláit és a kölykét védő nőtény vad tekintetével hordozta körül szeméit a szobában.

Sehol semmi segítség.

Egyszerre a pamlag sarkába tévedt a tekintete . . . aztán bizony elveszettnek hitt gyermekére s mintha hirtelen emberfölötti erőt merített volna a nagy anyai szeretetéből, s képesnek érezte volna magát egy világgal szembe szállni a gyermekéért, — ismét a komor férj felé fordult.

— Nem akarom kicsavarni kezéből a fegyvert — mondá. — A sérelem, — a melyet önön tettek oly nagy, hogy ön nem oszthat kegyelmet. . . . Nem akarok könyörögni gyermekem életéért. . . . de meg kell hallgatnia! Ha elmondtam, a mi mondni valóm van, félreállok. . . . Esküszöm, hogy félreállok és ha ön vérel akarja lemosni a becsületen ejtett foltot, meg fogja tehetni. De nem ölheti meg gyermekemet, — míg meg nem hallgatott, hogy ha csak golyója előbb engem nem terített le.

A férj, — még elvakult dühében is leeresztette jobbját, mely a bosszuló fegyvert szoritotta és szólt:

— Mi mondani valója van, asszonyom. Hallgatom.

Halálos esőnd következett a férj szavaira.

A pamlag sarkából egész tisztán lehetett hallani az elvetemült asszony fogainak a vaczogását: a mindenre elszánt ifju mellére hanyatlott fejével meredt maga elébe, — mit sem tudott a két nagy könyecsepp felől, — a mely a pilláin rezgett.

Az anya a homlokára szoritott kezekkel látszott keresni az elméjében a szavakat, — a melyeket mondani akar, de hiába.

— Nos, asszonyom, — hangzott

fel a fékezett düh türelmetlen hangján a férj szava, — várom szavait . . .

III.

Mintha hirtelen világosság támadt volna az anya szívében és remegés nélkül, az apostolok hangján, a kik az örök igazságot hirdették, beszélni kezdett: Fiam tizenhétéves, uram. Még nem volt négy éves, mikor elvesztette atyját. Magam neveltem. En oltottam szívébe a vallás és erkölcs első csiráit. Legszegényebb gyermekkorra óta én tanítottam szeretni a jót és megvetni a rosszat. Mellettem nőtt fel. Soha nem biztam idegen kezekre, nehogy ami jót kezdtem, mások lerontsák. És nem oktattam hiába. Gyermekekem jó volt és engedelmes. Soha sem okozott bánatot, mindig csak örömet. . . . A kik ismerték, mind szerették jóságáért és becsülték tehetségeiért és a legszebb jövőt jósolták neki. A kik csak egyszer beszéltek is vele, boldognak mondtak engem, hogy az ég ilyen gyermekkel áldott meg és az anyák, a kik ismerték fiamat, így fohászkoztak Istenhez: Vajha az én gyermekem is ilyen lenne! . . . Atyjához kezdett hasonlítani: férfiasan nemes és nemesen büszke: gondolkozása fenkölt és tiszta. . . . Igen, uram, ilyen volt fiam még hat hónappal ezelőtt, mikor ebbe a házba jöttünk lakni az önök szomszédságába. Szivesen

Közvilágításunk.

Debreczen, május 4.

(Folytatás.)

Ők feltételezték, hogy a város a megkötött szerződést pontosan betartja, amint hogy be is tartotta. Nem gondolták, hogy az új világításon kívül más is merülhessen fel, a mi a szerződést a városra elviselhetetlenné teszi. Mivel azonban ismerték embereiket, a szerződés időközi megváltás mikénti lebonyolításának rendezetése helyett azt írták a szerződés 31-ik § ába a többek közt, hogy ha visszaéléseinek megfékezésére a kikötött büntetések nem volnának elégségesek és az igen tisztelt társaság a szerződés jelentősebb pontjait nem akarná betölteni azaz a megengedettnél több légszeszt csipegetne el, vagy több nem csinált légszeszt adogatna el a városnak a közvilágításhoz, az esetben elcsapják és a várost a visszaéléseiből előállott károsodásért debreczeni vagyonából kártalanítják.

És ezt a szerződést a társulat aláírta. Aláírt volna még mást is, mert az előtte levő statisztikai kulcsokkal ki kalkulálta, hogy ez a sok, nem nagyon hízogó szavu szerződés a fogyasztás fejlődésével, a szerződés tíz utolsó éveiben az ötven ezrot meghaladó és később már a hetven fele járó jövedelmet fogja behozni.

Nem szeretném, ha megkiséretnék, hogy a város a most udvarias mandurba bujtatott szerződés helyett Harsányi tanácsnok és Gelenczei tanár typusát megörökítő szerződéssel, de mindazon előnyök biztosításával, amelyek az új szerződésben s a talán már negyedik, szóval a legeslegújabb pótajánlatban a város részére kilátásba vannak helyezve a villamos masinával egyetemben, de a szerződés tartamának csak 20 évre kiterjesztésével, a társulatot megkínálná. Nem szeretném, mert bizonyosan elfogadná.

Ha az proponálná egy helybeli társulat, hogy az itt szükséges berendezéseket és még ezenfelül egy pár villamos gépezetet husz év múlva ingyen fogja a városnak átadni és addig nem 20 vagy 30% ot, hanem a minimum nagysága meghatározásával 50%-át juttatja a nyilvános könyvszerinti tiszta jövedelmével

a városi pénztárba: ha az intézet nem nyilvános és nem lehet az alföldi hátramaradt nagy városok iskolája, miután az anyagi érdekek, a városi adminisztrációnak az addiginél csak valamicskével több, de újabb ajánlatban felajánlott részesedés kellő ellenőrzésénél már kevesebb utáni járásával biztosabban elérhető, a légszeszgyárat — szépen fejlődő magánfogyasztásával — nagyon tévesztett dolog volna oda adni. Az pedig, a mely irány fele az ily ügyekben nem eléggé jártas és a gyárnak a magánfogyasztás nagyobb fokú fejlődésig tényleg szükségtelen, de a „Felvilágosító” szerint halaszthatatlan bővítések nagy költségei és a légszesz előállításának a helyi viszonyok segélyével túlmagasan kimutatott önköltségével tévutra vezetett többség nézete hajlani látszik, hogy a fejlődésnek már magasabb fokúra emelkedett városok ezen legkedveltebb, legjövendelmesebb intézménye, ezen város kiszámíthatatlan károsodásával és az ennél talán még magasabb czél elérésének tehetlenné tételével, egy külföldi — a pénzt az országból kivezető — társulatnak harminczöt év tartamára leköttessék, amikor a társulatnak sem a munkájára, sem a tőkájére itt semminemű szükség nincs. már nem tévesztett dolog, hanem helyre nem hozható bűnös dolog lenne.

Munkájára nekünk sincsen semmiféle szükségünk, Debreczennek derék társadalma ott már elfoglalta a tért. A gyárnak összes hivatalnokai, munkásai kivétel nélkül debreczeniekből áll, akik bizonyosan fogják olyan odaadással szolgálni, mint azon külföldi részvénytársaságot szolgálták, ahol a 30—35% os osztalékból évente 10—15 ezer márka jutott segélyalapokba, amíg a tisztelt társulat rendelkezési alapjának, mert ilyennel is fel van szerelve, huszezer forintot juttat.

Tőkájére sincsen szükség. A tőkét a magánfogyasztás képviseli és az Auer lámpa biztosabb tőkévé tette, mint amit a régi takarékpénztár kezel.

A magánfogyasztás fejlődésének csekély mérve azzal szemben, amit fentebb megmutattam, olyan súlyú állítás, mintha kedvezőtlen évtől eltekintve a vasutak jövedelme fejlődésének megállását akarnák bebizonyítani.

A mostani fogyasztás melletti jöve-

delem, a közvilágítási költségen felül legalább 14,000 frt. Hanem e várost illetné ez ügy, azt jelenteném ki, hogy ezt anyagilag is garantálom. De a várossal szemben nem szabad 2 drb 20 filléresnek az értékéért tizenöt krajczárral jót állani. A „felvilágosító” ötös bizottsággal azonban belemegyek egy fogadásba. Ha a városnak az átvéteiből kára lesz és ha az három évi önkezelésből kiszámítható eredmény a világítási területnek, oly módon való kiterjesztésére, de természetesen csak a szükséges csövekkel s a gyárnak azon mennyiségű gázelőállítására való kibővítésével, a mely a „Felvilágosító”-ban jelezve van, tíz éven belül nem lenne elegendő, a várost kártalanítom; az ötös bizottság pedig azon pénzösszeget, a melylyel tudománya, kijelentem, hogy tájékozatlanságból, nem tíz évre terjedőleg, hanem csak az első három év alatt, megkárosította volna e várost, azt a főiskolának fizeti. Nyilvánosan megy a dolog. A közönség lesz a tanu. Kérem, bele ne menjenek, mert drága lesz a fogadás.

En a gyárnak ez esetben nem igazgatását, mert ez sokkal jobb kézben van, hanem a felügyeletét, természetesen egész díjtalanul, magam részére kikötöm, s biztosítom adataim beváltását. En az első évben felmentetem. Mellettem e város gázfogyasztó közönsége áll, és számitásaimat, hogy óvatosan járhasson el a bizottság, hasonlóan becsatolom.

DEBRECZENI ELLENŐR

1899. május 1-ével új előfizetést nyitunk lapunkra.

Előfizetési ára:

Május hóra	1 frt — kr.
„ 1-től június 30-ig	1 „ 67 „
„ „ július 31-ig	2 „ 50 „
„ „ decz. 31-ig	6 „ 67 „

Kérjük azon t. cz. előfizetőinket, kiknek előfizetése április hó végével lejár, hogy azt minél előbb megújítani sziveskedjenek, lakásváltoztatás esetében pedig egy helybeli, mint vidéki előfizetőinket kérjük, hogy új címüket velünk közölni sziveskedjenek, nehogy a lap küldése fönnakadást szenvedjen.

vettem az önök ismeretségét és nem vettem elébe gátot, hogy gyermekeim minél gyakrabban átlépje az ön küszöbét. Hallottam az ön hírét és úgy tudtam, hogy ebben a házban csak jót és nemeset fog maga előtt látni és örültem, hogy fiam önben egy mintaképet találhat, a milyennek egy igazi férfinak lenni kell. Es most itt áll az ön fegyvere előtt, mint halálra szánt bűnös és én nem mondhatom gyermekeimet többé ártatlannak; nem többé nemesnek és jónak, a milyen volt... Bűnös! Bűnös az én gyermekeim!... Hogyan? Egyszerre kiveszett volna szívéből mind az a jó, a mit én szerető anyai gondnal tizenhöz évben keresztül napról-napra beleoltottam? Ó, a ki egész életében kerulte a rosszat és undorral fordult el a bűntől, megfélekedett minden anyai tanításról és rávette magát az ön családi szentélyére, hogy kirabolja?... Oh, uram, az lehetetlen!... Az, a ki csábítani akar, annak ismernie kell az ezer fufangot és kelepezét, mely a csábítás eszköze... Ön azt mondá, hogy a csábítónak lakolni kell! Igaza van! Nem akarom feltartoztatni e megérdemelt büntetést, de ne feledje el uram, hogy ön nem mint hóhér áll itt, akinek kegyetlenül gyilkolnia kell, hanem mint részrehajlatlan bírót, u kinek kérelhetlen igazságot kell osztania! Ön, uram, imádta nejét. Gyanutalan bol-

dogság töltötte be a szívét; azt hitte, hogy háza egy kis szentély, melyben a nő minden erénye virul.

A legnagyobb nyorságban gondolta magát. És méltán! A természet minden előnyvel megajándékozta nejét, melylyel egy asszonyt csak feldiszíthet; szépséget adott neki, mely megigézi a szemet; szellemet, mely kápráztatja az ést és egy mosolyt, mely egymaga elég, hogy elszédítsen... És ön nyugodt lehetett boldogsága miatt. Neje harmincz éves. Erett asszony, a ki benne van az élet telt forratagában, ismeri annak minden szírtjét és örvényét, úgy hogy behunyt szemmel is el tudja kerülni a veszedelmet, csak akarnia kell... És ma, mikor ön belépett ide, látania kellett, hogy nyorsága nem nyorság, hanem a leggyötrőbb pokol s ön a fegyverhez kapott, hogy boldogsága megrontóját kérelhetlenül megölje... És kit talált ön itt? Egy tizenhöz éves gyermeket egy harmincz éves asszonyt, a ki ismeri az életet és teli ajakkal szürcsörte annak minden gyönyörét és egy tizenhöz éves gyermeket, a kinek az életről még csak megfoghatatlan álmái lehetnek... Melyik a kettő közül a csábító, kérdem és melyik az elesábitott?... Itéljen uram, ki volt a kettő közül az, aki az ön boldogságát megrontotta?... Es mikor rontották meg? Ma? Bizonyos ebben? Oh, a bűn nem

érik meg egyszerre olyan aljassá, hogy egy ártatlan gyermekre vesse magát; az az asszony, a ki egy ártatlanságot megöl, az nem ezen kezdte, annak lelkiismeretét már korábbi bűnök terhelik... Es egy ilyen asszonyért akarja ön feláldozni gyermekemet?... Oh, nem tudom, hogy gyermekeim nem érdemel büntetést, de a legborzasztóbbat nem!... Nem olyan rossz! Tapasztalatlansága megtántorodhattott a csábító szíren igézetes varázsának hatalma alatt... de visszatérhet és vissza is fog térni a jóhoz s olyanná lesz, mint volt; jó és nemes?... Es most, uram, elmondtam, a mit mondani akarom: ölje meg ezt a gyermeket, ha van önben elég gyávaság hozzá!

Halk zokogás kísérte az anya szavait: a fiu zokogása...

IV.

Tompa hörgés szakadt föl a kebléből. Aztán elfordult tőlük, a mint egymásra borulva zokogtak és az ajtó felé intett.

— Vigye gyermekét, asszonyom, — mondá azután. — Vigye gyorsan...

...Mikor pedig az ajtó bezárult utánuk, a férj felemelte fejét és kezében a fegyverrel a pamlag felé fordult...

SZÍNHÁZ.

Színházi műsor:

Szombaton, május 6-án, („C“ bérletben) felemelt helyárrakkal: Ábrányi Wein Margit urnó harmadik felléptével: *Angot, a kofák leánya*, vig operette.

Vasárnap, május 7-én, délután leszállított helyárrakkal: *A Gyurkovics lányok*. Este 7 $\frac{1}{2}$ órakor rendes helyárrakkal (bérletszünetben): *A gyimesi vadvirág*, népszimű.

Stuart Mária.

Tegnap estve elit-közönség előtt került színre Schiller klasszikus történelmi darabja: „*Stuart Mária*“, mely a szerencsétlen skót királynő részvétre indító sorsát történeti hűséggel s meghatározó részletességgel tárgyalja. A czinszerepet *Komjáthyné* adta kiváló tetszés mellett. Átgondolt játéka szünni nem akaró tapsra indította a közönséget s *Komjáthyné* még a vasfüggöny előtt is meg kellett jelennie. Erzsébet angol királyné szerepét *F. Csigaházy* Etel játszotta jó alakításban. *Tóth Elek*, *Komjáthy*, *Szacsvay* és *Tanay* szintén hatásosan játszottak. A vegyes zenekar, melyben az ifjúsági zenekör tagjaiból is többen vettek részt, ügyes játékkal töltötte ki a szüneteket.

Legujabb.

— A „Debreczeni Ellenőr“ eredeti táviratai. —

Püspöki konferencia.

Budapest, május 6. (Érk. d. u. 2 ó.) A hercegprimás budai palotájában ma délelőtt kezdődött a püspöki konferencia.

Az aradi panama.

Arad, május 6. (Érk. d. u. 2 ó.) Az adóhivatali sikkasztások ügyében *Fábián* törvényszéki elnök ma reggel 9 órakor hirdette ki az ítéletet. A terembe való bejutásért óriási tolongás és veszekedés volt az ajtóknál. A törvényszék *Bács Nándor* volt adótárnokot hivatali sikkasztás büntette miatt *kilencz évi fegyházra*; *Király Géza* számvizsgálót orgazdaság, bűnpalástolás, hivatali sikkasztás és okirathamisításért *hat évi fegyházra*, *Tenner Rudolf* ügynököt egy évi börtönre, *Scheimbergér* kávést *hat évi fegyházra* ítélte, ellenben *Bognár* adótisztet, *Prodanovics* számtisztet, *Kovács* számellenőrt, *Bérczi* városi kamarást felmentette. *Czeglédy* adóellenőr felett felgyógyulása után ítélnék. A törvényszék a négy elítéltet együttesen 95050 forintnak az államkincstár részére való visszafizetésre ítélte.

Egy biboros halála.

Budapest, május 1. (Érk. d. u. 2 ó.) *Kremenetz* biboros ma reggel meghalt. Az elhunyt bizalmas barátja volt a németcsászárnak.

Tűz a puskaporosban.

Budapest, május 6. (Érk. d. u. 2 ó.) Lengyelországi *Lodzban* a puskaporos raktárban tűz támadt. Négy ember meghalt, hat életveszélyesen megsebesült.

NAPI HIREK.

Tájékoztató.

Lapjárta mindennap d. u. 2 órakor csak esetleg hétfőn később.

Kéziratok visszaadására a szerkesztőség nem vállalkozhatik. Kérjük a lapnak csak az egyik oldalára írni, ha lehet porzó nélkül!

A debreczeni kir. járáshíróság szóbeli kéréseket, kérelmeket és nyilatkozatokat fölvesz kedden és pénteken d. u. 3-tól 5-ig, a félék megjelenhetnek minden szerdán.

— **Az Osztrák Magyar Bank főnökeinek gyűlése.** Az O. M. Bank vezetősége 1895-ben a vezértitkár előterjesztése alapján elvben kimondotta, hogy a monarchia nagyobb városaiban, ahol a banknak fő- vagy fiókjintézetei vannak, az ezek élén álló főnökök minden évben értekezletre hivatnak össze, amelyen a vezértitkár szakelőadásai kapcsán közvetlen szóbeli érintkezés útján adatnak és beszélgetnek meg azon utmutatások és irányelvek, a melyek az egyöntetű eljárás és kezelés szempontjából egy olyan nagy organumnál, mint a jegybank, — követendők.

Ezideig *Bécs*, *Budapest*, *Prága* és *Triestben* tartattak ilyen konferenciákat; míg az idén, mint Magyarország legnagyobb forgalmu és legrégebb fiókjintézetének városára *Debreczre* esett a választás. A debreczeni filialis, a városi tanács, a kereskedelmi testület, valamint az ipar- és kereskedelmi kamara kérelmére 1856-ban kezdte meg a működését. Az első üzleti évben váltótárca állománya 202,296 forint volt; míg jelenleg a debreczeni fiókjintézet váltótárcajaja hazánkban 4.184,700 forinattal legelső helyen áll.

A debreczeni fiók tavalyi összforgalma 160.491,000 frtot, a műveletek összesége 20.186,166 frtot, giroforgalma 95.150,129 frtot és bruttó nyeresége 169,738 38 frtot tett ki, amely hatalmas számadatok elég bizonyosságot tesznek a debreczeni filialis nagy arányairól, de egyuttal arról a nagy lendületről is, amelyet városunk kereskedelmi fejlődése elért.

A főnöki összejövetel programja következőleg állítottatott össze: A vezértitkár nemes *Mecenseffy* Emil és előadó, nemkülönben a szélrózsa minden irányából jövő főnökök érkezésének napja május hó 21 dike. Másnap, pünköst második napján a vezértitkár *szakelőadása* a kereskedelmi testület előzékenysége által rendelkezésre bocsátott kereskedelmi akadémia dísztermében; délben *disz-banket*, amelyet a vendégek iránti tiszteletből szintén a kereskedő társulat rendez. Délután *kirándulás* a *nagyerdőre* a nép-ünnep megtekintésére a mely érdekességével mindenestre lefogja kötni a különböző nemzetiségű főnökök figyelmét.

Május 23 ra tervezve van a *Pallagi gazdasági intézet* és az „*István*“ *gőzmalom*, nemkülönben ugyanaz nap délután a *dohánygyár* és a *szőlőszövetkezet* telepének a megtekintése.

Az itt időzés harmadik napján az egész társaság Debreczen város tanácsának szives és vendégszerető meghívása folytán a *Hortobágyra* *rándul ki*, ahol a házigazdái tisztet a város nevében *Király* Gyula tanácsnok viseli.

Örvendeni fogunk, hogy ha a Monarchia minden részéből összeseregülő vendégek, kiket szives vendégszeretet vár, jól fogják magokat érezni közöttünk, s kellemes emlékekkel távoznak el a legmagyarabb városból.

— **Az izr. nőegylet közgyűlése.** Meghívó a debreczeni izr. nőegylet f. é. május hó 7-én, vasárnap d. u. 3 órakor az izr. iskola tanácstermében tartandó évi rendes közgyűlésére. Debreczen, 1899. május 1. Dr. *Balkányi* Miklósné elnök. Tárgysorozat: 1. Elnöki évi jelentés. Pénztári jelentés. 3. Előterjesztés pénztáros választás tárgyában. 4. Esetleges indítványok.

— **A Csokonai nyomda új tulajdonosai.** A felszámolásban lévő Csokonai nyomda és kiadó részvénytársaság összes vállalatait, tehát könyvnyomdáját, könyvkötését s a kiadásában megjelenő hirlapokat egy négy tagu konzorcium vásárolta meg, amelynek élén id. *Lengyel* Imre földbirtokos, az alsó-szabolcs-hajdúvidéki ev. ref. egyházmegye gondnoka áll. Az új tulajdonosok e hó 10-én veszik át a vállalatot s az ő vagyoni helyzetük, társadalmi állásuk a közügyek terén kifejtett áldozatkész buzgóságuk s az egyik társtulajdonos elismert kiváló szakértelmé teljes biztosíték arra, hogy a Csokonai nyomda mint kulturintézmény az ő kezükben közhasznuan tölti be reá váró hivatását.

— **Hajdúvármegye utéplétszeti pénztárának kimutatása.** Hajdúvármegye utéplétszeti pénztárának zárszámadása most készült el. A zárszámadás szerint a bevétel 109 366 frt. 60 $\frac{1}{2}$ kr. kiadás 102.964 frt. 26 kr. maradvány 6402 frt. 34 $\frac{1}{2}$ kr.

— **Szabolcska Mihály**, a temesvári költőpap, mint *Kun* Béla joghallgatóhoz, a *Bethlen-ünnepély* egyik rendezőjéhez küldött levelében írja, — a legnagyobb örömmel fogadta el a főiskolai ifjúság meghívását; *május 24-ére*, mikor az ünnepélyt tartják, Debreczenbe jön s „*Legujabb verseiből*“ fog felolvasni. — Ugy szintén biztos jövetelüket jelezték az enyediék, kiknek nevében *Fogarassi* Albert, a kiváló történettudós megírta, hogy az ünnepélyen Enyed és a szoborbizottság részéről beszélni fog. *Váro* Ferencnek, szintén enyedi tanárnak lelkes költeménye is megérkezett, így az ünnepélyhez fűzött várakozások a legszebben valósulnak.

— **Meghívó.** A debreczeni jótékony-nőegyesület 1899. május hó 7-én d. u. 4 órakor az árvaház üléstermében választmányi gyűlést tart, melynek tárgyai: *Árvák* fölvevése és kibocsátása. Folyó ügyek.

— **Hajdúvármegye zárszámadása.** Hajdúvármegye főszámvevője *Budaházy* Ödön összeállította a megye házipénztárának zárszámadását. A kimutatás szerint a bevétel 60.481 frt 59 kr.; a kiadás 60.406 frt. 03 kr. Levonva a bevételből a kiadást a készpénzmaradvány 76 frt. 56 kr. A számadás összes okmányaival együtt 15 napra a főszámvevői hivatalban közszemlére van téve. A zárszámadást a legközelebbi közgyűlésen tárgyalják.

— **Kinevezés.** A budapesti m. kir. államvasuti igazgatóság *Papp* János inokot a debreczeni m. kir. államvasuti gépjávitó műhelyhez irnokká nevezte ki.

— **Barcza Dani leánya meghalt.** A hetvenes években, az alföld egyik leghírhedtebb, legfélelmetesebb esendbiztosa volt Barcza Dani, ki Debreczenben székelte s innen uralta vakmerő pandurjaival együtt Debreczen nagyhatárát s a hortobágyot. A esendörtség létesítések eltorlódása a esendbiztosi intézményt. Barcza Dani, ki fiatal sem volt már, nyugalomba vonult s nemsokára meg is halt. Két leánya és egy fia maradt. A gyermekei élnek, legidősebb leánya, ki egy debreczeni polgárnak volt a neje, a fővárosban lakik, fia mérnök, míg a legfiatalabb leánya Vilma, ki folyton betegeskedett, itt maradt Debreczenben s a jószívű emberek könyörületéből tartotta fenn magát. A szegényház létesítések a város felvette s Barcza Vilma, ki epileptikus tébolyban szenvedett ott élte le napjait esendesen, visszavonultan. Nyugodtan viselkedett, csak mikor betegsége kitört rajta, akkor vált veszedelmessé. Gyilkolni akart mindig s hárman-négyen alig tudták lecsendesíteni. A szerencsétlen leánynak most szenvedései véget értek. Tegnap a szegényházban hosszabb szenvedés után meghalt.

— **Kiss Ferencz,** jőnevű fényképész, régi lakhelyéről elköltözött a Csapó-utca 29. számú Derzsy-féle házba. A megrendelők ott találhatják.

— **Az iparos ifjuság dalestélye.** Törekvő iparos-ifjaink holnap vasárnap este tartják dal- és zene estélyüket a „Margit” fürdő szépen díszített nagytermében. A dalkör, mely az egyesülettel az idén üli meg fennállásának 25 éves jubileumát, igen szorgalmasan tartotta próbáit, hogy hosszabb hallgatás után méltóan fölléphessen s a közönség elismeréséből ő is ki vegye megillető részét.

— **Igen fontos betegeknek.** Felhívjuk t. olvasóink figyelmét egy rendkívül áldásos és hatásában páratlan új gyógymódra: a haemopatiára, melynek megalapítója és egyedüli képviselője dr. Kovács J. haemopata. Rendelő-intézetében (Budapest. V. Váci körút 18.) napról-napra a legfényesebb eredményeket éri el súlyos ideg bajoknál, különösen neurastheniánál, sziv-, és gyomorhajoknál, asthma és a köszvénynél. Bőr és vérbetegségeknél minden vegyi szer alkalmazása nélkül az általa feltalált párolgási és belégzési rendszere által a legrövidebb idő alatt teljes gyógyulást ér el a nélkül, hogy a beteget hivatásában megzavarja. Minden betegnek ajánljuk, forduljon, mielőtt fürdőhelyet felkeresne, dr. Kovács J. orvos urhoz, mert ez által sok időt és pénzt megtakaríthat.

— **Hírlapírás statáriummal.** A Dijnokok Országos Egyesületének elnöksége a hírlapszerkesztésnek valóban szerencsés módját találta fel. Először ráir a vidéki fiók-egyesületek elnökeire, hogy ilyen és ilyen czímmel, erre az időre cikket írjanak a „Dijnokok Közlönyé”-be, mert ha elvállalták a megtisztelő titulust, dolgozzanak is

meg érte a napdijasok érdekében. Az elnökök azonban úgy látszik, nem tettek eleget a felhívásnak, mert a Dijnokok Közlönyének legújabb számában már láthatjuk, hogyan fest a második lépés, melyet a késlekedő munkatársak ellen tesz az elnökség. Az említett ujság legújabb számában a következő felhívás jelent meg:

Felhívás!

Multkori felhívásunknak eleget nem tévén, felhívjuk: **Márk** Endre ügyvéd ur debreczeni, **Sokcsih** Antal urszabackai, **Szilasy** György ur nagyváradi, **Nagy** Gyula ur mezőturi és **Prell** Géza Lajos ur pécsi, fiókegyesületi elnököket, hogy f. hó 20-ig egy-egy cikket lapunkban leendő közzététel végett beküldeni sziveskedjenek.

Tárgyak:

1. Az egyetértés, kartársi szeretet ápolása, írja **Márk** Endre ügyvéd ur.
 2. A dijnoktörvényről és annak előnyei és hiányairól, írja **Sokcsih** Antal ur.
 3. Az egyesület beléletében milyen módosításokat kellene keresztülvinni, írja **Nagy** Gyula ur.
 4. Utmutató a táncmultságok, hangversenyek és műkedvelői előadások mikénti rendezéséhez, írja **Szilasy** György ur.
 5. A dijnokok háza részvénytársaság előnyeiről írja **Prell** Géza Lajos ur.
- Az itt felsorolt tárgyak ki nem cserélhetők; a cikkek tartalma 3-4 oldalra (rendes irodai papírt számítva) terjedhet. Kérjük a cikket pontosan a kitűzött határnapra beküldeni.

Tisztelettel

Az elnökség.

Hogy a harmadik felhívás milyen erőlyes lesz, arra már előre borzadva gondolunk.

— **Az emberiség jövőjének** nevezhető az a hírneves csuz- és köszvény elleni kenőcs, mely e kínos betegségek biztos gyógyszerének bizonyult. Városunk polgárai közül is sokan használták már és néhány napi használat után gyógyulást értek el e csodakenőccsel, mely kizárólag kapható 1 frtért **Zoltán Béla** udvari szállító gyógyszer-tárában Budapesten.

— **Az ellopott menyasszony.** A megye egy kis községében történt. Még a betűk is nevetnek. Mintha a gömbölyű betűk üregeiből egész tuczat Amorka hamiskodnék felénk. Valóban fura kis történet.

Hogyan történt, mi történt? Hát biz az nagyon furán történt.

Nehezen várja a hivatalnok az előléptetését; nehezen várja a hitelező, hogy az adósa ternót csináljon, nehezen az anyós, hogy a vejébe beleköthessen, nehezen várják a zsidók a Mesiást, nehezen várja **Zichy Nándor** a primás lemondását — de legnehezebben várta a mi hősszerelmesünk, — míg az ő szive drágálatos velasztottjával összeadja a tisztelendő ur.

Számlálta a napokat és lihegve, izzadva, reszketve sóhajva várta a terminust.

Végre csak egy nap választotta el az esküvő napját.

Az esküvő ki volt tűzve; sütöttek, főztek a lányos háznál.

Ünnepibe öltözött a falu apraja nagyja, a pántlikás, nótás násznép majd fölvetette az örömapák portáját.

Kopogtak a menyasszony ajtaján. Semmi felelet.

Betörték. A szoba üres volt.

Rettenetes tragédiát sejtettek. Talán szive ellenére erőszakolták a szegény leányt és most az oltár előtt a halál hullámai közzé menekült?

A megrémült násznép lelkedezve futott a menyasszonyt keresni. A kutakba mindenfelé embereket eresztettek.

Az ám. És egyszerre a tragédia átváltozott — operetté.

Hogy került oda a szemérmes ara?

Ugy, hogy a lakodalom előtti estén a szerelmes pár édesdeden beszélgetett egymással. A menyasszony az ablakon kihajolva, a vőlegény az ablak alatt.

— Holnap . . . holnap . . .

— Ej, — én meghalhatok addig százezerszer.

Es szó szót is adott. — utóvégie is az lett a dolog vége, hogy a vőlegény óvatosan benyult az ablakon és az ő szerelmes menyasszonyát esküvő előtt ellopta.

Volt bezzeg pirulás másnap. És nagy kaczagás a násznép között.

No, azért nem történt nagy baj.

A szép menyasszonyt elvitték a templomba, a vőlegénye házatól, a lagzit pedig megtartották s pergett a tánc, folyt a bor, zengett a dal a boldog szerelemről...

x Fontos háziasszonyoknak. Sok gondot okoz a háziasszonyoknak a kávé beszerzése; mi ajánljuk, forduljanak **Fratelli Deisinger** hírneves fiúmei kávébehozatali kereskedőkhöz, kik a magyar kávéoknak is szállítói.

x Megyedik magy. kir. szabadalmazott osztály-sorsjáték. Az előtünk fekvő tervezet szerint május hó 18-án és 19-én lesz az I. osztály húzása és figyelmeztetjük különösen olvasóinkat, hogy a nyerési esélyeket csak akkor lehet ezen sorsjátéknál teljesen kiaknázni, ha már az első osztálynál megkezdjük a játékot. Amint különböző helyről értesülünk a sorsjegyek iránti kereslet épen oly élénk és nagy, mint az első játéknál volt és azért tanácsos, hogy minél előbb egy sorsjegyet birtokába jussunk. Az I. osztályu sorsjegyek árai 1/2 sorsjegy 6 frt, — 1/4 sorsjegy 3 frt, — 1/8 sorsjegy 1 frt 50, 1/16 sorsjegy 75 krajczár. Ha a különböző fölarusítók felett szemlét tartunk, akkor az előtünk ösmerős **Török A.** és **Tsaczeget**, Budapest, Váci-körút 4/a., mint szolid bankházat, mely nagy szerencsével játszik, bizvást ajánlhatjuk. Aki tehát **Török A.** és **Társánál** Váci-körút 4/a. alatt vásárolja sorsjegyét, az a legjobb kezekben van.

x Halmágyi Sámuel legnagyobb női felöltő áruházában a tavaszi és a nyári idényre megérkeztek dusválasztékban a legszebb és legújabb *napernyők, övök, blouzek, costumök és nyakkendők.* Fel-tűnő olcsó árak.

x Hivatali helyiségül, esetleg *ipari czelokra raktárnak* stb. igen alkalmas, nagy, egy emeletes ház a központban, akár egészben, akár két részre osztva, olcsó bérösszegért kiadó. Bővebbet a kiadóhivatalban.

Alapított 1875-ben.

Butor-áruház

Üzletheiyiség: Piacz-utca 71. szám.

Gyárhelyiség: Szalka-utca 5. szám.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy helybeli gyáramat és üzletemet a jelenkor igényeinek megfelelőleg egészen átalakítottam.

Gyáramban a legegyszerűbbtől a legmagasabb igényeket kielégítő ó-német, renaissance, angol, barock és a legújabb secession stílusú ebédlő, háló- és salonbutorok készülnek.

Jelenleg több mint 100 szoba teljes berendezés látható az ujonnan átalakított üzletemben.

Költség-jegyzékkel és mintákkal készséggel és díjmentesen szolgálók.

Schwarz Vilmos,

diszítő és butorgyáros.

CSARNOK.

Bacsányi János hitvese.

Irodalomtörténeti regény.

— Irta: Könyves Tóth Kálmán. —

(Folytatás.) 22.

Tervét így megállapítva, 1795. márczius havában Pestre indult. Előbb nem mehetett, mert az átélte lelki rázkódások az ő aczélidegzetét is megtörték s veszélyes betegségbe esett. Orvosai lemondtak róla, míg végre nagy nehezen kiépült s legelőször is azért adott halás a sorsnak, hogy boszuját nem szakadt félbe.

Grenzenstein betegsége Bacsányi ügyének nagy hasznára volt. Thugut, ígéretéhez képest megtette a magáét. A bécsi vallató bizottság elnökét, Saura grófot utasította, hogy Bacsányit, mint ártatlanul vádolt egyént ajánlja Németh pártfogásába. A gróf ez utasítás szerint járt el s mielőtt Németh Bacsányit legelőször kihallgatta, mézesmázos hizelgéssel halmozta el, biztatván őt, hogy mielőtt az ügymenet rendes kerékvágásba jő, Bacsányi sértetlenül menekszik meg a veszedelemből. Említé azt is, hogy tüstént szabadlábra helyezné, de ezt a rideg törvény nem engedi. Csak viselje magát nyugodtan, hatalmas pártfogók védelmezik s ő (t. i. Németh) szerencsésnek fogja érezni magát, ha Bacsányi jó emlékekkel távozik.

Igy állott a dolog midőn a számtiszt Budára érkezett. Thugut, miután beváltotta ígéretét, többé nem gondolt ez ügyre s a számtiszt jól számított: Budán a tekintélyes rendőrt Németh a legnagyobb előzékenységgel fogadta, nem volt nehéz elhítenni, hogy a Thugut látszólagos védelme merő komédia, s ez egész csak azért játszott végig a miniszter által, hogy Baumberg Gabriellát lerázza nyakáról, sőt neki titkos utasítása van arra birni Némethet, hogy az összeesküvők e veszedelmes kémjével a legszigorubbán bánják el. Hogy pedig ellene a vádakat könnyebben lehessen összeszedni, a buzgó ügyigazgató rendelkezésére hátezer ezüst forintot ad. Ez összeg döntő érv volt, Bacsányi fejének várdíja. Németh elérte s ravasz mosolylyal biztosítá a rendőrgyűnöket, hogy lelkiismeretes kötelességeül tekinti a veszélyes forradalmárt bűnéhez méltóan lakoltatni.

Egyik sem sejtette, hogy a beszélgetésök egy harmadik tanu jelenlétében történt, ki ha nem is mindent, de a lényegesebb szavakat mégis betudta vésni emlékébe. Emlékezhettek olvasóink, hogy Greiner jó eleve alkalmazást keresett Németh irodájában a maga embere számára. Ez ember sima modora által csak hamar megnyerte Németh kegyét, úgy, hogy néhány hónap alatt első fogalmazójává nevezte ki.

Langer ur, kereszteljük e névre, — még Bécsből ismerte Grenzensteint; Greinertől pedig egyenes utasítása volt ügyesen örködni Németh körében s rögtön közölni vele mind azt, a mit Bacsányi felől kitudhat. A bizalmas fogalmazó a Németh irodája előtti kis szobában körmölt s rendkívül meg volt lepetve, midőn Grenzensteint belépni látta — Grenzensteint, kiről az a hír terjedt el, hogy mozdulni sem tud ágyából. A számtiszt sejtén, hogy minden léptét őrszemmel kísérik, senkivel sem közölte utitervét; sőt Greinert is sikerült elámitani, a ki még mindig azt hitte, hogy tehetetlenül őrzi ágyát.

Ápilis elején Geiner sürgős levelet kapott Langétól, ki Grenzenstein Budán tartózkodásáról őt és Gabriellát értesíté

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Érték-tőzsde.

A debreczeni Közgazdasági Bank Részvény társaság közlése.

1899. május hó 6-án.

Államadósság:

Magyar aranyjárdék 4% —	119.50	119.90
" vasuti beruházási köt. 4 1/2% —	120.75	121.75
" koronajárdék 4% —	97.20	97.60
" regále vált. köt. 4 1/2% —	100.35	101.35
Osztrák aranyjárdék 4% —	120.—	120.50
Egységes államkötvény 4 1/10% —	100.75	101.25
Tisza-szegedi 4%-os nyer.-sorsj.	138.50	139.50

Részvények:

Magyar hitelbank részvény —	385.—	385.50
Osztrák hitelbank részvény —	359.—	359.20
Magyaripar- és keresk. bank r.	101.—	102.—

Sorsjegyek:

Magyar jelzálogban 4%-os sorsj.	122.50	123.50
3%-os	103.50	104.50
Osztrák földhitel sorsjegy 3%-os	120.—	121.—
Magyar vörös keresztorsjegy	11.50	12.—
Osztrák " " " "	20.40	20.90
Olasz " " " "	13.—	13.50
Bazilika sorsjegy — — —	7.—	7.50
Jó-sziv " " " "	4.05	4.45

Pénzmozgások:

Cs. és kir. arany — — —	5.66	5.74
20 márkás arany — — —	11.78	11.82
20 frankos arany — — —	9.55	9.59
1 Sovereigns — — —	12.04	12.08

Budapesti gabonátőzsde.

I. Készáru-üzlet.

1899. május 5-én.

A buzaüzletben élénk vételkedv és eleget kinálat mellett 40,000 métermázsás forgalom fejlődék és az árak kezdetben 5, később 10 krral emelkedtek.

Rozs szilárd irányzatot követett

Tengeri változatlanul kelt.

Eladatott:

Buza. Tiszavidéki. 100 mm. 80 k. 9.55 forinton, 100 mm. 79.7 k. 9.55 forinton 100 mm. 78 k. 9.20 forinton, 150 mm 77 k. 9.20 frton, 100 mm. 78.5 k. 8.20 frton mind három hónapra.

II. Határidő-üzlet.

Az üzletben ma nem volt semminemű különös emóció. Májusi buza élénk vételkedv mellett 8 frt 80 krig emelkedett, de a déli tőzsdén a hangulat ismét kissé ellanyhult. A szilárdságot arra vezeték vissza, hogy az őrlés-kikészítési kedvezményt állítólag e hó végén beszüntetik.

Kötések. Az üzlet folyamán a következő kötések történtek:

Buza májusra 8.83, 8.84, 8.80, 8.84,
októberre 8.32, 8.35, 8.32, 8.35, 8.33,
Rozs októberre 6.74, 6.78,
Zab májusra 0.—,
októberre 5.58, 5.59,
Tengeri májusra 4.39, 4.58, 4.57,
júliusra 4.61, 4.59, 4.60,
Repeze augusztusra —.—,

Délutáni határidő-üzlet.

Délután 4 1/2 órakor a következők voltak a záróárfolyamok:

Buza májusra	8.80 — 8.82
" októberre	8.32 — 8.33
Rozs októberre	6.81 — 6.83
Zab májusra	5.70 — 5.72
" októberre	5.63 — 5.65
Tengeri 1899. májusra	4.45 — 4.46
" júliusra	4.58 — 4.59
Repeze augusztusra	12.25 — 12.30

DEBRECZENI VÁROSI SZÍNHÁZ.

Folyószám 215. Bérlet 177. sz. „C“

Ma, szombaton, 1899. május hó 6-án:

Angot, a kofák leánya.

Vig operette 3 felvonásban.

SZEMÉLYEK:

Larivaudiere	Sziklai Miklós
Pomponnet fodrász.	Rubos Árpád
Ange Piton népének.	Karacs Imre
Lange, színész.	F. Kállai L.
színháznál	Ábrányiné
Clairette Angot, virágárusnő	ifj. Szathmáry
Trencse arszlán	Csatár Győző
Lonchard rendőrtügynök.	Antalfi A.
Crevin arszlán	Makrainé
Babette, Clairette szolgáló	Cserényi Adó
Komorna, Langenál	Környei Béla
Egy huszártiszt	Pálfi B.
Egy gránátostiszt	

Holnap, vasárnap, május 7-én két előadás; délután 3 órakor, leszállított helyárrakkal

A Gyurkovics lányok.

Életkép 4 szakaszban.

Este 7 és fél órakor rendes helyárrakkal, bérlet-szünetben:

A gyimesi vadvirág.

Eredeti népszimű 3 felvonásban

Kiadó és laptulajdonos:

Csokonai nyomda

Felelős szerkesztő: Kocz Ákos.

Főmunkatárs: Ujlaki Antal.

Hirdetmény.

A debreczeni ipar- és kereskedelmi banknál 4354., 4358., 4465., 4745., 4925., 5029., 5070., 5079., 5080., 4776., 4870., 4622., 4113., 3608., 4371., 4624., 4897., 4958., 5005. számok alatt elzálogosított értéktárgyak u. m.: érték-papírok, arany-, ezüstneműek elárvereltetésére határidőül a Bank helyiségébe a f. 1899. május hó 20-ik napjának délutáni 3 órája kitűzetik, a mikor is a venni szándékozók meghivatnak.

Kelt Debreczenben 1899. május hó 5-én.

Dr. Pallay M. Béla.

Használjon Ön fegyverkereket !!

Különös előnye:

utólérhetlen könnyű járás

(megerősítés nem létezik)

Steyri fegyvergyár

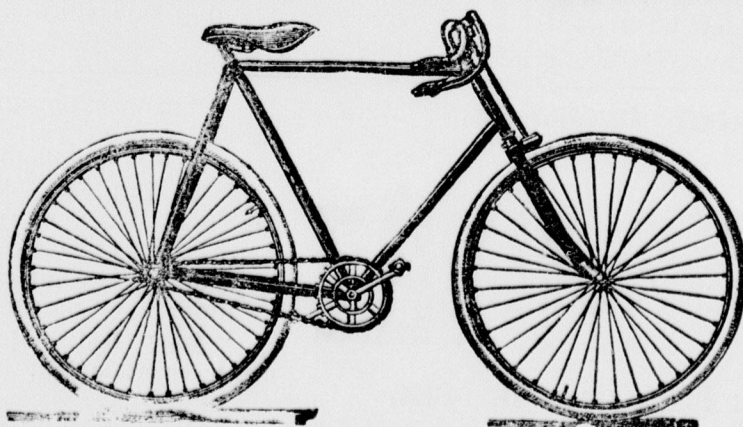
a világ legnagyobb kerékpárgyár.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Magyarországi vezérigényeség.

KANN és HELLER cégénél

Budapest.

Képviselet és raktár:

Bauer és Társa Debreczen.

A ki (eskőr-, göresők- és más ideges állapotokban) szenved, kérjen arról szóló füzeteket. Kíváncsiakra ingyen és bérmentve megküldi a *Schwaben-Apotheka, Frankfurt a. M.*

188 52 31

PANNONIA-CRÉME
a legkitünőbb és teljesen ártalmatlan arczenőcs, mely eltávolítja a szeplőt, májfoltot, bőrrakát, pattanásokat s a bőr mindennemű tisztatlanságát.

Biztos hatása már néhány nap alatt észlelhető. Egy tégely ára **60 kr.**

Legfinomabb Pannónia-pipereszappan **40 kr.**
Főszétküldési raktár:
Eibach Ödön gyógyszerháza.
Budapest, VI., Andrássy ut 55.
Főraktárak:
Török József gyógyszerháza, Király-utca 12.
Egger A. fiál gyógyszerháza, Váci-körút 17.
Kapható minden gyógyszerházaiban.

Gyertyánliget
(Kápolapojána.)
A legszebb, a legegészségesebb klimatikus erdei gyógyhely és asványfürdő Marmarosmegyében. Csodálatos szép fekvés, tiszta por- és szélmentes, ozondu levegő. Kitűnő ízű és könnyen emészthető **vasforrások**. Tökéletes berendezésű **hidrogénintézet** külön női osztállyal. Kényelmes, csinos lakások és igen jó ellátás. — Mérsékelt árak; elő- és utóidényben sokkal olcsóbb.
Idény: május október. Vasúti állomás: **NAGY-BOCSKÓ**. Kimerítő prospektusok ingyen. Bővebb felvilágosítással szolgál **Fü. dőlgazgatóság.**
463-3-1

Életbiztosításokat szerzők
(Acquisiteurök)
a „NEW-YORK“
életbiztosító-társaság részére előnyös feltételek mellett fölvetetnek. Bővebb felvilágosítást ad
Bechert Manó
Arany János-utca 6.
172-9-8

Mindenféle festék és esetek Petroleum házhoz szállítva Első rendű padlólaakk

Angol kocsillaakk Parquett fénymaz

Terei József
kizárólagos
festék-, lak-, olaj- és petroleum-üzlete.
Hatvan utca 13. sz.

Gyertya, komé-nyító, szappan Kocsikenőcs, gép-olaj, carbolineum Rézgálicz, raffia-hános

NEM PÖRKÖLÜNK TÖBBÉ KÁVÉT ITTHON!
A legújabb időben alapított
Fiumei Kávé-Pörkölő Részvény-társaság
egy nagyszabású telepet rendezett be Fiumében, hogy ott egy **világhírű szabadalmazott új módszert**, melynek nevezetesebb előnyeit itt rövidesen felsoroljuk, értékesítsen:

„akávének pörkölő rendszerünknek nemesak minden nemes alkatrésze és tápanyaga egészben csonkítatlan marad, de **bebizonyított tény, hogy e nemesítő módszer-nél szaporább, erősebb zamatu, kellemesebb ízű és jobb kávé nyerünk.**“

Kiemelendő még, mi szerint az idézett előnyök mellett pörkölt kávénk hónapokon át is változatlanul friss marad.

Számtalan elsőrangú vegyész, orvos és tudományos tekintély véleménye és bizonylata megerősíti állításunkat, melynek hitelességéről egy kóstolópróba véteivel **minden háziasszony meggyőződést szerezhet.**

Védjegy. Összes hordó és zsákküldeményeinken fenti védjegy alkalmazva lévén, kérjük okvetlenül annak szives figyelembe való vételét.
Raktáron — folyton friss pörkölés, — minden jobb fűszer- és csemege-üzletben **1 frt 60 krtól 2 frt 80 krig** kilogrammonként.

Tisztaságért teljes szavatosság.

Szabadalmas módszerünk: **Belga, Dán, Francia, Holland, Német, Svéd és Norvég országokban rövid 4 éven át fényesen bevált, felkaroltatott és tért hódított.**

Kapható a következő fűszerkereskedésekben:
Csanak József, Geréby Fülöp, Kontsek Géza, Kua József, Klein Ignác, Lusztig Károly, Parti Ferencz, Rosenthal Dániel és Fiai és Szabó Zsigmond uraknál.

Főelárusító: Fiumei Hitelbank (részvény-társaság) Fiumében.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller
Linimentum Capsici compositum.
Ezen hírneves háziszser ellentállt az idő megpróbálásának, mert már több mint 30 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölésként alkalmaztatik küszvényél, csúznál, tagszaggatásnál és meghűléseknel és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű háziszser, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszerházaiban készletben van; főraktár: **Török József** gyógyszerháza Budapesten. Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebbbirtékú utánzat van forgalomban. **Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony“ védjegy és Richter özégjegyzés nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.**
Richter F. Ad. és társa, esász. és kir. udvari szállítók, **Rudolstadt (Thüringia).**

Anyák, mielőtt
gyermekocsit vásárolnak, tekintsenek, illetőleg rendeljenek meg ingyen és bérmentve egy gazdagon illusztrált katalógust az új higienikus ülésre és fekvésre idomítható, szétszedhető és mosható felszereléssel ellátott kocsiról.
Banmann L. os. kir. szabadalmáról
Bécs, VI./2. Millergasse 6.
Óvakodjunk értéktelen utánzatok vásárlásától; csak az a kocsit valódi, amelynek faalapzatára az itt oldalt látható védjegy van rástve.

Meghívás.

A debreczeni kerületi betegsegélyző pénztár

f. évi május hó 14-én délelőtt 10 órakor

Hajdumegye székházának nagytermében

rendes közgyűlést

tart, melyre a közgyűlési kiküldöttek tisztelettel meghívotnak.

Tekintettel arra, hogy a f. évi április 23-ikára egybehívott közgyűlés nem volt határozatképes, a jelen közgyűlés az alapszabályok 23. §-a értelmében, a megjelenők számára tekintet nélkül fog határozni.

TÁRGYAK:

1. Az igazgatóság pénztári jelentése és a számadások előterjesztése.
2. A felügyelő-bizottság jelentése s a felmentvény iránti határozat.
3. Az igazgatóság kiegészítése.
4. Választott bíróság megválasztása.
5. Felügyelő-bizottság megválasztása. — Indítványok.*

Debreczen, 1899. május 4-én.

Az igazgatóság.

* A netaláni indítványok a közgyűlés előtt 8 nappal az elnökségnél írásban nyújtandók be.

KATHREINER-FÉLE

Kneipp maláta kávé.

Nagymama nekem is!

Évek óta kitünő pótléknak bizonyult a babkávéhoz. — Ideg-, szív- és gyomorhajoknál, vérszegénységnél orvosilag ajánlva.

Legkedveltebb kávéital a családok százezereinél.

KÁVÉ

Fiuméből

közvetlen a tengeri hajóról szétküldve

1 zsák 4 kg. Rió kávé jó izü 4.60
1 zsák 4 kg. Portoriko kávé nagyszemű 5.60
1 zsák 4 kg. Kuba kávé nagyszemű . . . 5.76
1 zsák 4 kg. Portoriko gyöngykávé . . . 6.13
1 zsák 4 kg. kék Jáva gyöngykávé . . . 6.80

olvámolva, bérmentve és csomagolva minden más költség nélkül.

— Árjegyzékkel készséggel szolgálunk. —

FRATELLI DEISINGER,

FIUME, szabad kikötő 9.

A magyarországi kávék bevásárlási forrása.

Félszázad óta

Aranyérem
Paris,
London.

kitűnőnek elismert

Dr. Sichulsky-féle

Aranyérem
Pécs,
Temesvár.

Arckzenőes és mosdóvíz.

Ezen készítmények ajánló levelét azoknak félszázad óta mindenütt elterjedt világhírűk és bántulatos hatásuk képezik. Megbízható sikerrel használtatnak szepő és máj-foltok, a forróság vagy fagy által keletkezett pirosság s a bőr minden tisztatlansága ellen. Egy nagy tégely ára 70 kr., egy kis tégely 35 kr. Egy nagy üveg mosdóvíz 1 frt., egy kis üveg 50 kr. Hozzávaló Mandola-korpa-szappan 25 kr.

JOLIESSANTE-GRÉME

bőrfinomító és szépítő szor.

Kitünő hatással bír a bőr finomítása és szépségének előmozdítására, valamint a pattanások s kiütések elűzésére. Egy üveg ára 1 frt 55 kr.

JOLIESSANTE-PUDER

fehér, rózsás és sárga színben.

Kiváló finomsága miatt ajánlható leginkább. Az arczra láthatatlanul tapadva, annak kellemes színt ad. Egy nagy doboz ára 80 kr., egy kis doboz 50 kr.

JOLIESSANTE-FOGPOR

legégségesebb fogpor a fogak tisztítására, odvasodásuk és bűzösödésük eltávolítására s megővésére, mely által egy-uttal a foghúsról is a legjótékonyabb hatást gyakorolja. Egy doboz ára 50 kr.

JOLIESSANTE-SZAPPAN

már kellemes illatánál fogva is a legkedveltebb toillette-szappan. A bőrt finomná és simává teszi, valamint előmozdítja s emeli annak friss, üde kinézetét. Kivánatra mintadarabok ingyen adának. Egy darab ára 40 kr.

Haj-Restorer

biztos szer a megöszült haj eredeti természetes színének visszaállítására. Egy üveg ára 1 frt.

Valódi minőségben kapható: Molnár Lipót gyógyszerésznél, mint készítőnél Kassán. — Debreczenben: Tóth Béla gyógyszerárában (Tisza-palota). S. Rochlitz Arthur gyógyszerárában, főter, 2144., Tamássy-féle ház. Mihalovits István gyógyszerárában. 466—20—1

A Kőbányai Király-Sörfőző

részvénytársaság

Góliát-

malátasör

a legegészségesebb, legtáplálóbb és legkellemesebb üdítő-ital.

Dr. Korányi és dr. Kétyl egyetemi tanár urak

gyógyezelokra is ajánlják és

ideg bajokban, vérszegénységnél, emésztési zavaroknál, gyengeségnél stb. kiváló sikerrel használtatik.

Kapható minden jobb fűszerkereskedésben és vendéglőben.

Óvakodjunk utánzatoktól.